

เส้นทางศึกษามรดกชาติ-วัฒนธรรม "ตะบิง ก่อตาน"

หมู่บ้านมอแกน อ่าวบอนใหญ่
เกาะสุรินทร์ใต้ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์
อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

มาเรียนรู้วิถีชีวิต
ของพวกเขา..
ชาวมอแกน กับ
พืชพันธุ์ไม้และ
สัตว์ต่างๆ บน
เส้นทางเดินป่า
กันนะครับ

A photograph of two young boys standing in front of a dense green forest. The boy on the left is wearing a red necklace with a white and red bead. The boy on the right is wearing a silver chain necklace with a coin. A large blue speech bubble is positioned above them, containing Thai text.

พวกเราเป็นฟรีเซ็นเตอร์ เอ้ย
เป็นเด็กที่จะพาคุณเดินและ
เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับป่าผืนนี้ละ

ผมชื่อ "เซ" ส่วนเพื่อนที่ตัวเล็ก
กว่านี้ชื่อ "คมแพน" คมแพน
เค้าพูดน้อยแต่กินเยอะละ

เส้นทางสายนี้มีความยาวประมาณสองร้อย
เมตรเท่านั้น เดินสบายๆ เข้าไปในป่าที่
ร่มรื่น บางแห่งอาจจะมียุงบ้างเล็กน้อย
เส้นทางดั้งเดิมที่ข้างศูนย์เรียนรู้ชุมชน
มอแกน

เส้นทางนี้เดิมเป็นเส้นทางที่พวกเราใช้ในการ
หาพืชผักและของป่า แต่ได้เปิดให้เป็น
เส้นทางเพื่อศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน
และวิถีวัฒนธรรมของพวกเรามอแกน ซึ่ง
เป็นชนเผ่าพื้นเมืองที่ดำรงคงอยู่กับป่าและ
ทะเลแถบนี้มานานนับร้อยปี

เส้นทางนี้พวกเราเรียกว่า "ตะบิง ก่อตาน"
"ตะบิง" แปลว่า ริมหรือข้าง ส่วน "ก่อตาน"
แปลว่า ป่า ชื่อเส้นทาง "ตะบิง ก่อตาน"
ถ้าแปลเป็นภาษาไทยก็คงจะเรียกได้ว่าเป็น
เส้นทาง "เลียบราวป่า"

คุณลองเดินเส้นทางศึกษามรดกชาติ-วัฒนธรรม "ชอกมาดะห์" ละยัง?
ทางช่วงแรกสูงชัน แต่ก็มิอะไรให้ดูเยอะ ...อ่าวมาดะห์นี้บรรยากาศดีไม่ใช่เล่น
ไม่เงินลงมาดะห์เขาไม่เอาเรือไปจอดพักอยู่บ่อยๆ หรอกนะ

คุณอยู่ตรงนี้ครับ

ตามเส้นทาง "ตะบิง ก่อตาน" มีป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ-วัฒนธรรมทั้งหมด 18 จุด
เส้นทางนี้พัฒนาโดยชุมชนมอแกน ร่วมกับโครงการนาร่องอันดามัน สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิเพื่อนชนเผ่า
การจัดพิมพ์นี้ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงวัฒนธรรม และ
ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

พร้อมแล้วตามพวกผมมาเลยคร้าบ

จุดแวะที่ 1 "ก๋อย่าง"

ใบอะไรเอ่ย มีรูปคล้ายหัวใจ?

เฉลย ใบ "ก๋อย่าง" ใจล่ะ

ก๋อย่างเป็นไม้เลื้อย อยู่ในวงศ์ Vitaceae ขึ้นทั้งบนพื้นดิน และเลื้อยขึ้นไปเกาะกายบนไม้ยืนต้นข้างเคียง แถวนี่มีก๋อย่างเยอะแยะเลย

พวกเรามอแกนนิยมนำใบมาต้มทำแกง ใบมีรสเปรี้ยว บางทีเราใช้ใบก๋อย่างใส่กับข้าวแทนมะขาม (ก็แถวนี่มะขามหายากกว่าก๋อย่างซะอีก) ใบนี้เด็ดหรือตัดแล้วก็จะมีกลิ่นใหม่ได้ เราเลยแน่ใจว่าจะมีใบก๋อย่างกินตลอดไป

จุดแวะที่ 2 "หล่าลัด ชะอวด"

คำว่า "หล่าลัด" ในภาษามอแกนแปลว่า "เถาวัลย์" ครับ พวกเรานิยมนำมาใช้ประโยชน์สำหรับผูกมัดสิ่งของแทนเชือก ยามที่ต้องเข้าไปในป่า

สารพัดประโยชน์จังเลย

จุดแวะที่ 3 "จาเวียก"

อุ่นใจ..ยามเข้าป่า
พกจาเวียกติดตัวไว้เสมอ

ย่านเขียวขบ หรือ จาเวียก ในภาษามอแกน มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Uncaria* sp. จัดอยู่ในวงศ์ Rubiaceae เป็นไม้เลื้อยมีส่วนที่คล้ายเขี้ยว อยู่ทั้งสองด้านของก้าน

พวกเราชาวมอแกนถือเคล็ดเช่นเดียวกับคนไทยท้องถิ่นในหลายๆ พื้นที่ คือ เด็ดเอาก้าน มาแขวนไว้ที่ประตูหน้าบ้าน หรือเหน็บไว้ที่เอว กางเกงเมื่อเดินเข้าป่า เพื่อคุ้มภัยจากงูและ สัตว์ร้ายอื่นๆ ที่มีเขี้ยว เพราะเชื่อกันว่าเมื่อเจอ เห็นเขี้ยวก็จะไม่กล้าเข้ามาตอมแย

ในสมัยก่อน มอแกนนำใบสดมากินเปล่าๆ เพื่อให้กระปรี้กระเปร่า เหมือนที่พวกเราคน เมืองติ่มกาแพ เพื่อกระตุ้นให้รู้สึกตาสว่างและ กระปรี้กระเปร่า ข้อแตกต่าง คือ กาแพของเรา ต้องซื้อหลายดั่งค์ ส่วนของมอแกน ... ของฟรีๆ จากป่านี้แหละ

จุดแวะที่ 4 จุดชมวิว

ก่อนเหตุการณ์สึนามิ พวกเรากระจายตัวตั้งบ้านเรือนอยู่ใน 2 อ่าวบนเกาะสุรินทร์ แต่ภายหลังเหตุการณ์ดังกล่าวในปี 2547 ทั้งสองหมู่บ้านอพยพมาตั้งบ้านเรือนอยู่รวมกันเป็นหมู่บ้านใหญ่ที่อ่าวบอนใหญ่แห่งนี้ หรือเรียกในภาษามอแกนว่า “แน๊ะ อ่า๊ะ”

ตามแนวชายหาดทั้งสองฝั่งและเว้าอ่าวที่ทุกๆ ท่านเห็น ล้วนเป็นแหล่งหากินของพวกเรา

หัวแหลมที่ท่านเห็นลิบๆ นั้นคือส่วนหนึ่งของเกาะสุรินทร์เหนือ พวกเราเรียกบริเวณนั้นว่า “โปโต โอเต็ด แบน” (แปลว่าอะไรมั๊ย?!) เกาะสุรินทร์มีชื่อสถานที่ต่างๆ ในภาษามอแกนถึง 139 ชื่อ ซึ่งสะท้อนว่าพวกเรามีความผูกพันและรู้จักมักคุ้นกับเกาะสุรินทร์มานานแสนนาน

จุดแหวะที่ 5 **ต้นเลือด**

ต้นไม้เป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต พอ
ต้นเลือดมีบาดแผลก็มี
ยางสีแดงคล้ายเลือด
ไหลออกมา

ต้นเลือด หรือที่พวกเราเรียกว่า “กะแอ้ด่าลาก”
Knema sp. จัดอยู่ในวงศ์ Myristicaceae เป็น
ต้นไม้ที่มีน้ำยางสีแดงคล้ายเลือด พวกเรานำ
ไม้ต้นเลือดมาทำเป็นไม้กระดานปูพื้น
หรือทำกรรเชียงเรือ ไม้ต้นเลือดไม่ค่อยทนทาน
นัก เราเลยไม่นิยมใช้ทำเรือใหญ่

เราเรียนรู้ที่จะใช้
ประโยชน์จาก
ธรรมชาติอย่างสมดุล

จุดแวะที่ 6 “ญานิ่ง แกะป๊ะ”

ต้นไม้ชนิดนี้มีผลสีดำนํ้ายมั่งคุด จะออกผล ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-มิถุนายนของทุกปี

พวกเรามอแกนจะนำผลมาทูป จากนั้นนำ เปลือกและยางมาทาเพื่อลบรอยฝ่าบริเวณ ใบหน้าหรือส่วนที่โดนแสงแดดบ่อยๆ

เห็นมั๊ย..แค่เดินจากบ้านเพียงไม่กี่ก้าว ก็พบ พืชสมุนไพรแล้ว

พวกเรารู้จักพืชนานาชนิดภายในป่าแห่งนี้ เป็นอย่างดีเพราะต้องติดตามพ่อแม่เข้าป่า ตั้งแต่ยังเด็กๆ สำหรับคนในเมือง ความรู้อาจ หาอ่านได้ในตำรา หรือค้นหาได้รวดเร็วผ่าน อินเทอร์เน็ต แต่สำหรับพวกเราชาวมอแกน ห้องเรียนธรรมชาติมีอยู่รอบตัวสามารถเรียนรู้ ได้จากภายในป่าและทะเลอันกว้างใหญ่

จุดแวะที่ 7 ลูกหยีป่า หรือ “นุวาก หยิงิน”

ลูกหยี เป็นผลไม้พื้นเมืองภาคใต้ชนิดหนึ่ง มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า *Dialium indum* Linn. อยู่ในวงศ์ Leguminosae รับประทานได้เมื่อสุก ลักษณะผลเป็นพวง เมื่อดิบจะเป็นสีเขียว เมื่อสุกเปลือกจะเป็นสีดำ เนื้อในสีน้ำตาล ขนาดผลโตเต็มที่เท่าปลายนิ้วชี้ รสหวานอมเปรี้ยว เมล็ดมีสีดำหรือน้ำตาล ลักษณะแบน เล็กกว่า ถั่วลิสง จะให้ผลได้ต้องมีอายุอย่างน้อย 30 ปีขึ้นไป

ป่าไม้บนเกาะสุรินทร์ช่วง
อุดมสมบูรณ์...พวกเรา
มีผลไม้หลายชนิดกินสลับกัน
ไปตลอดทั้งปี

ภาพต้นหยี อ้างอิงจาก www.oknation.net/.../233/2233/images/v10.jpg

จุดแวะที่ 8 "พลุง ตำนั๊ก" และ "พลุง บ่าตอย"

"พลุง" คือ "โพรง" หรือ "รู" นั่นเอง "พลุง ตำนั๊ก" คือรูในดิน และ "พลุง บ่าตอย" คือรูในหิน บริเวณนี้เป็นอีกแห่งหนึ่งบนเกาะสุรินทร์ที่มีปูไก่ อาหารโปรดของเรา (เราเรียก "กะตาม เป็ลียน") ตอนกลางวันจะหลบซ่อนอยู่ตามรูหรือซอกในดินและตามก้อนหินใหญ่ๆ ตอนกลางคืนมันจะออกมาหาอาหาร เราจะนำเอา "กอโด" หรือเหล็กเกี้ยวมาเดินหาปูตามโพรง แถวนี้อย่างมีรูหรือหลุมอีกแบบหนึ่งที่ไม่ใช่รูปูไก่ เดี่ยวจะเฉลยจะว่าเป็นรูอะไร

จุดแวะที่ 9 ใฝ่ป่า หรือ "กะอูน บะตั่ง"

หน่อไม้้อวบๆ

ใฝ่ป่า เป็นพืชในวงศ์เดียวกับหญ้า (วงศ์ Gramineae /Poaceae) และนับเป็นต้นหญ้าที่ใหญ่ที่สุดในโลกอีกด้วย ต้นใฝ่ในเมืองไทยมีมากมายหลายชนิด ใฝ่สืบทอดมาโดยการแตกหน่อ หน่ออ่อนของต้นใฝ่นับเป็นแหล่งอาหารจากป่าที่สำคัญของพวกเราอีกด้วย

แอบ้าบ..หน่อไม้้อวบๆ
นำกินจังเลย..

ทำต้มจมวก
แทงปลา

ใฝ่ป่า ยังเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญในวิถีชีวิตพวกเรา เนื่องจากแทบทุกส่วนของต้นใฝ่ล้วนมีประโยชน์ อาทิ ทำต้มจมวก ฟืนบ้าน ฝาบ้าน ฟืนเรือ หรือในอดีตมีการนำไม้ใฝ่ลำใหญ่ๆ มาเจาะทะลุปล้อง เพื่อใช้บรรจุ น้ำจืดไว้บริโภคในเรือยามออกทะเล

จุดแวะที่ 10 ไม้เลื้อย หรือ "กะอุน ยีฮ้าง"

เคยเห็น "ไม้เลื้อย"
กันหรือเปล่าครับ?

รู้มั๊ย..พวกเราใช้ "กะอุน ยีฮ้าง"
มาทำอะไร?

(เลือกเพียงข้อเดียวจะ)

- 1) ด้ามจอบ
- 2) พื้นบ้าน
- 3) กล้องยาสูบ

ไม้เลื้อย แสดงให้เราเห็นถึงความหลากหลาย
ของชนิดพืชพันธุ์ในป่า คุณคงจะคุ้นกับไม้ไผ่ที่
ขึ้นเป็นลำต้นตรง แบบไม้ไผ่ที่เราเอามาทำเป็น
กระบอกข้าวหลาม ทราบไหมว่ามีไม้ประเภท
ที่เลื้อยไปตามดินด้วย

จริงๆ แล้วไม่ค่อยน่าแปลกใจเท่าใดนัก เพราะ
ไม้เป็นพืชที่มีวิวัฒนาการมาจากพืชตระกูล
หญ้า ไม้จัดว่าเป็นหญ้าที่มีอายุยืนยาวที่สุด ไม้
เลื้อยจัดอยู่ในสกุล *Dinochloa*

ไม้ไผ่มีถิ่นกำเนิดและการกระจายพันธุ์ตาม
ธรรมชาติอย่างกว้างขวางครอบคลุมหลายส่วน
ของโลก

จุดแวะที่ 11 เตยหนาม หรือ "จะแค้ กะโดง"

พืชสำคัญของ
พวกเราอีกชนิด

เตยหนาม หรือการะเกด หรือ "จะแค้ กะโดง" ชื่อสามัญคือ *Pandanus tectorius* Blume วงศ์ Pandanaceae บนเกาะสุรินทร์มีแหล่งต้นเตยหนามกระจายตัวอยู่รอบเกาะ พวกเราจะตัดใบเตยหนามมาใช้เพื่อ จักสานเสื่อ ตะกร้า กระปุก หรือเย็บใบเตยหนามซ้อนกันเป็นผืนใหญ่ สำหรับทำใบเรือ หลังคาเรือ หลังคาและผนังบ้าน

ในการตัดเตยหนาม..พวกเราจะตัดให้เหลือใบค้างไว้กับต้นเสมอ ไม่ตัดหมด เพื่อให้เกิดใบใหม่ต่อไปในอนาคต แถบนี้มีต้นเตยมากกว่าหนึ่งชนิด คุณแยกออกมัยว่าต้นไหนเป็น "จะแค้ กะโดง" และต้นไหนเป็น "จะแค้ จีจู้" (เตยหนามและเตยหนู)

ประโยชน์ที่ได้จากใบเตยหนาม
ทั้งบ้าน เรือ และงานจักสาน

จุดแวะที่ 12 หัวมัน หรือ "หละอาก"

หัวมันจ้า..

หัวมัน (หละอาก) เป็นพืชอาหารของพวกเราชาวมอแกนมาตั้งแต่สมัยโบราณ สมัยก่อนที่ยังไม่มีข้าวสาร พวกเรากินหัวมันเป็นอาหารหลัก โดยใช้ทั้งหัว เถา ใบ และยอดอ่อน มาประกอบอาหาร ส่วนเด็กๆ นิยมรับประทานมันเผา

เฉลยข้อสงสัยจากจุดแวะที่มีรูหรือหลุมบนพื้นดิน

บางหลุมก็เป็นหลุมเก่าที่พวกเราเคยมาขุดหัวมัน "หละอาก" นี้เอง

บางครั้งในช่วงฤดูฝนที่ทะเลมีคลื่นลมจัดการออกเรือเดินทางเข้าฝั่งเป็นเรื่องที่ยากลำบาก เมื่อเสบียงข้าวสารเริ่มร่อยหรอพ่อแม่ของเราจะพากันเข้าป่าเพื่อเสาะหา "หัวมัน" มากิน ซึ่งในป่าจะมีหลุมที่เราเคยขุดมันเมื่อปีกลายอยู่แล้ว และในบางครั้งหัวมันอาจอยู่ลึกกลงไปใต้ดิน พวกเราต้องใช้เวลานานทีเดียวในการขุดขึ้นมา

จุดแวะที่ 13 "กะเตี๋ยง" หรือ คล้า

ต้นกะเตี๋ยง หรือคล้า มีชื่อวิทยาศาสตร์คือ *Schumannianthus dichotomus* จัดอยู่ในวงศ์ Marantaceae พวกเรามอแกนรู้จักใช้ประโยชน์จากต้นไม้นี้ชนิดนี้ คือ นำเปลือกของต้นกะเตี๋ยงมาสานทำผนังเรือกำบางมอแกนได้ ทุกวันนี้ความรู้พื้นบ้านต่างๆ เหล่านี้มีผู้รู้ลดลง โดยเฉพาะในรุ่นของพวกเด็กๆ อย่างผม แทบจะไม่รู้จัก "ของดี" เหล่านี้อีกแล้ว

ผนังข้างเรือ
สามารถทำได้ทั้ง
จากเปลือก
ต้นกะเตี๋ยง ไม้ระกำ
และไม้ไผ่

นี่ไงครับ..ตัวอย่างผนัง
ข้างเรือกำบางมอแกน

ทำไมหนอ..
ข้างต้องร้องไห้ ?

จุดแวะที่ 14 "ชีเลี้ยก"

ต้น "ชีเลี้ยก" นี้มีใบที่สวยงาม ก้านใบยาวชูขึ้นสูงและใบแผ่ออกปกคลุมพื้นที่ที่คุณยืนอยู่... เหมือนกับอยู่ใต้ร่มที่มีคนบรรจงตัดใบไม้ออกเป็นแฉกๆ อย่างงดงาม!

คนไทยเรียกต้น "ชีเลี้ยก" ว่า "ปาล์มข้างร้องไห้" (*Borassodendron machadonis*) จริงๆ แล้วเป็นพืชในวงศ์ปาล์มที่หาได้ยาก คาดกันว่าชื่อนี้คงจะได้จากการที่ข้างใบงอโค้งงอตรงทางใบซึ่งมีความคม งวงก็เลยถูกบาดเป็นแผลเจ็บจนต้องร้องไห้เลยนะ

สำหรับต้นชีเลี้ยกนี้ มอแกนไม่ร้องไห้แน่นอน เพราะเราใช้ใบมาสานหมอนเพื่อมุงหลังคา แต่ว่าใบคือได้รับความนิยมนมากกว่าเพราะเป็นใบใหญ่และแผ่กว้างกว่า

จุดแวะที่ 15 "กะเอ้ ลาพั้ง"

ยายโดนงูกัด!!!

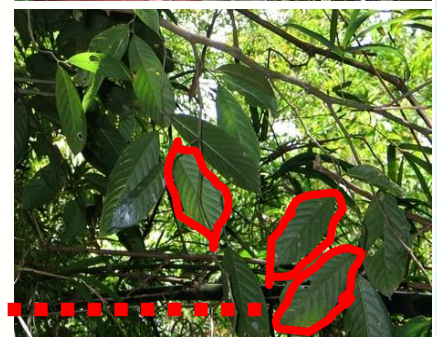
พื้นที่ป่าบนเกาะสุรินทรอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด ปู่ย่าตายายของพวกเขาสอนให้รู้จักใช้ประโยชน์จากพืชพันธุ์ต่างๆ อย่างเช่นใบของต้น "กะเอ้ ลาพั้ง" (*Aporusa* sp.) ที่มีสรรพคุณในการบรรเทาความเจ็บปวดจากสัตว์มีพิษกัดต่อย

เมื่อเราถูกงูกัด หรือถูกพิษจากปลาเหิน ปลาสิงโต พวกเราจะนำใบของ "กะเอ้ ลาพั้ง" มาสุมไฟให้เกิดควันและไอร้อน แล้วเราจะเอาสวนที่ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อยมาอังกับไอร้อนนั้น จะช่วยบรรเทาอาการปวดได้เป็นอย่างดี

สมนไพร
พื้นบ้านครั้น

จุดแวะที่ 16 จอมปลวก

พวกคุณกลัวปลวกขึ้น
บ้านกันละเปล่า?

“จอมปลวก” นี้พวกเราเรียกว่า “ปอโล้ก” ปลวกเป็นสัตว์สังคมที่ชอบอยู่รวมกันเป็นฝูง พวกปลวกใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในรังใต้ดินของมัน ถ้าคุณเดินเส้นทางชอกมาดะห์ก็จะเห็นจอมปลวกอยู่บนต้นไม้ ปลวกบางรังก็ชอบอยู่สูงๆ เหมือนกันนะ

สังคมปลวกแบ่งหน้าที่กันชัดเจน คือปลวกงานทำหน้าที่สร้างรัง ปลวกทหารทำหน้าที่ป้องกันศัตรู และปลวกสืบพันธุ์ทำหน้าที่สืบพันธุ์และวางไข่

ปลวกวิวัฒนาการมาเพื่อกินเนื้อไม้ ทำให้เนื้อไม้ผุกร่อนและย่อยสลายเร็วขึ้น และธาตุอาหารจากเนื้อไม้ถูกปลดปล่อยกลายเป็นแร่ธาตุให้แก่พืชอื่นที่ยังมีชีวิตอยู่ หมุนเวียนกันไปสร้างความสมดุลแก่ผืนป่าต่อไป

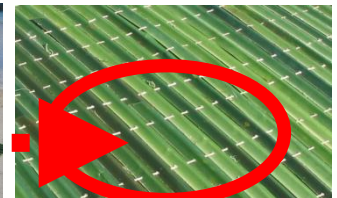
http://www.forest.go.th/FIG/pests/others/termites_t.htm

จุดแวะที่ 17 ต้นบอน และหวายน้ำ

บอน หรือที่พวกเราเรียกว่า “บิลาก” แบบนี้มีใบใหญ่มาก บอนเป็นพืชล้มลุก ขอบขึ้นตามชายน้ำ หรือที่ลุ่มมีน้ำขัง ลำต้นเป็นหัวเล็กๆ อยู่ในดิน ชูก้านใบโผล่ขึ้นมา ขยายพันธุ์ได้รวดเร็ว ใบเป็นใบเดี่ยว มีก้านอวบน้ำใหญ่ยาว ใบมีรูปร่างคล้ายหัวลูกศร ต้นบอนจะมีน้ำยางเหนียวสีขุ่นๆ ถ้าสัมผัสจะเกิดอาการคันตามผิวหนัง บอนมีหลายชนิด บางชนิดก็กินได้ แต่พวกเราไม่เอาบอนชนิดนี้มาทำอาหารเด็ดขาด เพราะถ้ากินเข้าไปแล้วปากและคอจะคันคะเยอ

หวายน้ำ พวกเราเรียกว่า “ไกวบูนบอน” (*Calamus godefroyi* Becc.) เรานำหวายมาเหลาเป็นเส้นเพื่อเย็บใบเตยหามเข้าเป็นแผ่นใหญ่ ทำเป็นหลังคาเรือกำบางที่ม้วนเก็บได้ด้วยนะ เทมัยคร๊าบ?

จุดแวะที่ 18 "ต่างาด"

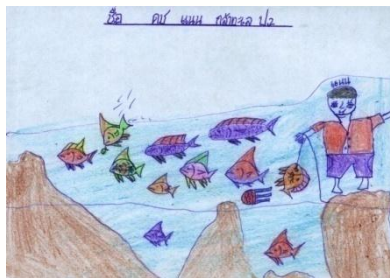

พวกเรามีผลไม้
กินสลับกันทั้งปี

ต้นกำขำ หรือ ต้นมะหวด (*Lepisanthes rubiginosa* (Roxb.) Leenh. เรียกในภาษามอแกนว่า **ต่างาด** เป็นต้นไม้ในวงศ์ Sapindaceae พวกเราจะมาเก็บลูกต่างาดในเดือนสี่เดือนห้า(ราวเดือนมีนาคมถึงเมษายน) ลักษณะคล้ายลูกหว่า สีออกม่วงดำเหมือนกัน แต่รสชาติออกเปรี้ยวและฝาด ยอดต่างาดก็เด็ดเอามาจิ้มน้ำพริกได้

ชาวมอแกนได้กินผลไม้ที่หลากหลายกว่าคนในเมือง ผลไม้ของคนเมือง (ที่เสรีฟตามร้านอาหาร) มีแค่มะละกอ กล้วย ส้ม แตงโม กับอะไรอีกไม่กี่อย่าง แต่ของมอแกนมีเป็นร้อย มืออกผลสลับกันไปให้กินตลอดปีซะด้วย

ภาพลูกมะหวด อ้างอิงจาก www.oknation.net/.../16_1210903732.jpg

ภาพวาด บ้านเรือน สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติของพวกเขาชาวมอแกน
โดย ด.ญ.ชะตืด และด.ช.แนน กล้าทะเล

จัดพิมพ์โดย

ปีที่พิมพ์

ผู้ให้ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลโดย

ออกแบบโดย

สนับสนุนโดย

โครงการนาร่องอันดามัน

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
2556

มอแกนหมู่เกาะสุรินทร์

ชาละมา กล้าทะเล, จีแป้น กล้าทะเล, ดูน่ง กล้าทะเล
สัทด กล้าทะเล และตะวัน กล้าทะเล

ทีมงานโครงการนาร่องอันดามัน

นฤมล อรุโณทัย, พลาเดช ณ ป้อมเพชร, กิ่งแก้ว บัวเพชร
อุษา โคตรศรีเพชร

หากมีข้อเสนอแนะ กรุณาติดต่อโครงการนาร่องอันดามัน สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์ 02-218-7366-7

หมู่เกาะสุรินทร์ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยจำนวน 5 เกาะ อยู่ในทะเลอันดามัน ห่างจากฝั่งอำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา ประมาณ 60 กิโลเมตร

สภาพป่าบนเกาะเป็นป่าที่ยังความอุดมสมบูรณ์ สิ่งขึ้นชื่อของหมู่เกาะสุรินทร์ คือ ปะการังและสัตว์ทะเลที่มีความหลากหลายและสวยงาม ทำให้หมู่เกาะนี้เป็นแหล่งดำน้ำดูปะการังน้ำตื้นที่ติดอันดับโลก

หมู่เกาะสุรินทร์ยังเป็นบ้านของพวกเรชาวมอแกน เราเป็นชนเผ่าที่ใช้ชีวิตเร่ร่อนอยู่บริเวณเกาะในทะเลอันดามันมานานนับร้อยๆ ปี พวกเรามีความรู้เรื่องทะเล และรู้จักพืชต่างๆ ในป่าด้วย

บนเส้นทางศึกษาธรรมชาติ-วัฒนธรรม “ตะบิงก่อตาน” คุณจะทำความรู้จักกับพันธุ์ไม้และสภาพธรรมชาติอื่นๆ รวมทั้งได้เรียนรู้เกี่ยวกับพืชบางชนิดที่พวกเราใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน